

[Ipsen.]

de vil gøre. Når vi hører hr. Erling Dinesen sige, at lovforslaget er beregnet på at ramme fagforeningerne, må jeg sige, at jeg ser dette lovforslag som et forslag, der er beregnet på at hjælpe medlemmerne, altså arbejderne.

Vi vil se positivt på ethvert forslag, der er medvirkende til at sikre den frie ret til at tage arbejde.

Enggaard (V):

Det forslag, vi har til behandling her, om begrænsning af organisationers rettigheder over for erhvervsudøvere, er jo en del i familie med dels det forslag, venstre fremsatte for nogle år siden her i folketinget om regler for organisationers bidrag til politisk arbejde, dels et tilsvarende forslag, som retsforbundet fremsatte i fjor, og som partiet venstre naturligvis er sympatisk indstillet over for, fordi det følger de principper, som vi selv i sin tid har været med til at foreslå.

Det foreliggende forslag er vel nok på nogle områder mere vidtgående i sin formulering end det andet, men jeg tror man må sige, at hvis de hovedprincipper, som var nedfældet i venstres oprindelige forslag om regler for organisationers bidrag til politisk arbejde, kunne gennemføres, så ville en væsentlig del af de spørgsmål, som har foranlediget kristeligt folkeparti til at fremsætte dette lovforslag, samtidig være løst. Vi har stadig den opfattelse, at derved ville de samvittighedsspørgsmål være klaret, som følger af medlemskab af faglige organisationer, hvad enten det er en fagforening eller en arbejdsgiverorganisation, hvor et medlemskab er en faktisk forudsætning for at udøve et erhverv.

Vi er parate til at se på de spørgsmål, som danner baggrund for dette forslag, i et kommende udvalgsarbejde og ønsker dermed at sige, at der naturligvis i forslagens intentioner ligger ting, som vi ud fra en frihedsbetragtning ønsker at støtte. Spørgsmålet er, hvordan den praktiske formulering og vejen frem i dette spørgsmål kan være.

Erik Hansen (RV):

Jeg vil gerne på det radikale venstres vegne sige, at mange af de tanker, der ligger til grundlag for forslaget, er tanker, som vi principielt er enige i. Jeg vil gerne under-

strege det med at sige, at det er naturligvis en menneskeret ikke at blive tvunget mod sin overbevisning, mod sin opfattelse, ind i en organisation, og det er på samme måde en ret at melde sig ind i den organisation, der passer én. Disse ting tror jeg er en menneskeret, som man skal passe på ikke at træde på.

Jeg tror nok, der undertiden kan fremvises eksempler på, at nogle i en iver for at styrke en organisation er gået længere end det, der tjente organisationerne og den enkelte på rette måde.

Jeg vil tro, at vi rent faktisk og reelt har organisationsfrihed her i landet. Jeg tror, vi har det som en hovedregel, og hvis der kan forekomme undtagelser — og det kan der vel — så tror jeg også, det er rimeligt, at vi piller disse undtagelser frem, disse overtrædelser frem, som kan komme fra begge sider på arbejdsmarkedet, og så siger: disse ting må vi have rettet.

I lovforslagets bemærkninger er der fremdraget forskellige eksempler. Lad mig nøjes med at sige det på den måde, at disse eksempler lyder ikke godt. De lyder ikke godt i det radikale venstres øren; det er ting, som vi nok må have kigget på. Men det skal straks føjes til, at jeg tror ikke, denne organisationstvang er noget, som kun forekommer fra den ene side. Jeg tror, der lige så vel kunne fremdrages eksempler i arbejdsgiverkredse, som der kan fremdrages eksempler i andre kredse.

Man har fremdraget disse eksempler, men jeg tror, man med en vis ret og måske med større styrke, end det er gjort i lovforslaget, kunne have fremdraget en anden side af det, som ministeren og andre ordførere har været inde på. Det er spørgsmålet om den direkte eller indirekte tvang til at give støtte til bestemte politiske partier. Jeg ved godt, det kun i periferien er med, men jeg vil dog gerne have det med i debatten og have lov til at minde om, hvad den gamle parlamentariker, det tidligere ærede medlem af tinget hr. Holger Eriksen i sin tid sagde under en nogenlunde tilsvarende debat om organisationernes tilskud til de enkelte politiske partier. Han sagde det med disse ord:

„Dens brød, du æder, dens vise du kvæder.“

Det er nok et spørgsmål, om det kan siges rigtigere og stærkere, end hr. Holger Erik-